

Ventos regioninio parkas įsteigtas 1992 m. rugsėjo 24 d. siekiant išsaugoti Ventos slėnio kraštovaizdį su raiškiais šlaitais, atodangas su jūros periodo suakmenėjusios faunos kompleksais, Ventos ir jos intakų – Virvytės, Uogio, Ažvilio, Dabikinės upelių – natūralų hidrografinį tinklą. Ventos regioninio parko direkcijos pagrindinės funkcijos yra:

- organizuoti, vykdyti parko kraštovaizdžio stebėseną, kraštovaizdžio ir biologinės įvairovės, kultūros paveldo objektų apsaugą;**
- pagal kompetenciją vykdyti parko kontrolę;**
- informuoti visuomenę apie parko būklę,**
- dalyvauja rengiant ir įgyvendinant įvairius projektus ir kt.**

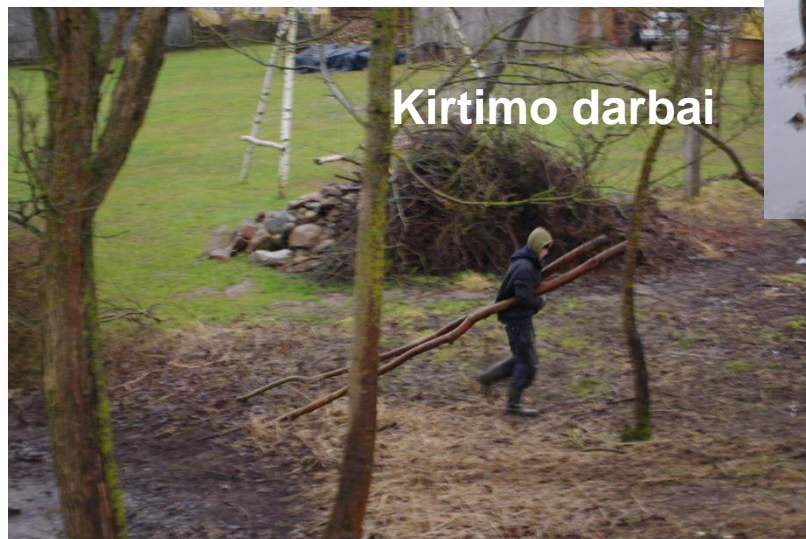
**Ventos regioninio parko direkcija dalyvaudama projekte
“Tarpvalstybinis bendradarbiavimas tvarkant Ventos upės
baseino gamtines vertybes” (Gyvoji venta):**

1. Prisidėjo prie Tarpvalstybinio Ventos upės baseino valdymo plano rengimo;
2. Sutvarkė 1,5 km Kalupio upelio ir jo pakrantes;
3. Parengė Kalupio gamtos (vandens) pažintinio tako techninį projektą;
4. Pastatė 7 informacinius stendus;
5. Įvykdė informacinę kampaniją siekiant pritraukti savanorius aplinkos priežiūrai
6. Organizavo jaunųjų reindžerių (moksleivių) stovyklą;
7. Įsigijo valtį, 2 žiūronus ir 3 komplektus drabužių inspektoriams;
8. Surengė 9 reidai Ventos, Virvytės ir Dabikinės upėse.

Tarpvalstybinis Ventos upės valdymo planas

Apie planą plačiau kalbės “Norlindos” atstovė

Pirkimą laimėjusi firmą iškirto nurodytus medžius bei krūmus ir juos pašalino

**Sutvarkyta 1,5 km
Kalupio upelio ir jo pakrančių**

Kirtimo darbai

Kirtimo darbai

Sutvarkyta 1,5 km Kalupio upelio ir jo pakrančių

50 savanorių dalyvavo tvarkant (renkant įvairias šiukšles) 1,5 Kalupio upelio atkarpa.

Jos metu pririnkti 3 konteineriai po 1100 litrų įvairių atliekų bei 8 maišai po 140 litrų įvairių plastikinių atliekų

Live Venta 7 informaciniai stendai

Stendas Papartynėje

Stendas Papilėje

Stendas Ventoje

Stendas Kalniškiuose

7 informaciniai standai

Stendas Santeklių poilsiavietėje

Stendas Pavirvytės stovyklavietėje

Stendas prie Vieکشnių malūno

Ventos regioninio parko gamtą padeda saugoti savanoriai

Straipsniu skatinama kiekvieną pilietį prisidėti prie gamtos išsaugojimo, tampa neetatiniams inspektoriais-savanoriais.

Ventos regioninis parkas driekiasi šiaurės vakarų Lietuvoje. Šis unikalus kraštovaizdžio gamtos kampelis gausus įspūdingų slėnių, vaizdingų šlaitų, švarių upelių ir ežerų. Prie šio krašto gamtos ir gyvūnijos išsaugojimo gali prisidėti kiekvienas regiono gyventojas, tapdamas neetatiniu gamtos apsaugos inspektoriumi-savanoriu. Tokie savanoriai praneša apie pažeidimus, padeda aplinkosaugininkams reidų metu, vykdo švietėjišką veiklą.

Savanoriai gali tapti kiekvienas

„Išsaugoti gamtos grožį, biologinę įvairovę ir užtikrinti telkinių vandens kokybę be gyventojų pagalbos būtų didelė užduotis. Anksčiau paprasti piliečiai neturėjo pakankamai galios kovoti su pažeidėjais, tačiau prieš kelis metus atsirado galimybė tapti neetatiniu aplinkos apsaugos inspektoriumi ir dabar kiekvienas gali prisidėti prie gamtos išsaugojimo“, – teigia Ventos regioninio parko vyriausiasis specialistas Ramūnas Dulinskis.

Neetatiniai aplinkos apsaugos inspektoriai teikia informaciją apie pažeidimus, dalyvauja reiduose, šviečia visuomenę gamtos apsaugos srityje. Pavyzdžiui, žvejai yra suinteresuoti turėti gausius žuvų reusus, todėl tapdami neetatiniams inspektoriais, jie gali užkirsti kelią nelegaliai žvejybai.

Judėjimas prasidėjo Šiaurės Amerikoje

Tokiose užsienio valstybėse kaip JAV ir Kanada gamtą saugančių savanorių, ten vadintų reindžeriais, judėjimas yra plačiai paplitęs ir tapęs efektyviu įrankiu kovojant su tarša bei brankonieriais. Itin giliai tradicijas reindžerių judėjimas turi Kanadoje, tačiau jie paplitę ir Europoje. Jie veikia savanoriškais principais ir atlieka gamtos inspektorių pareigas.

Lietuvoje tokie savanoriai – ne-

tatiniai inspektoriai vykdo reidus, kurių metu tikrina, kaip žmonės laikosi aplinkos apsaugos įstatymų. Neetatiniams inspektoriams negali vykdyti kontrolės savavališkai. Prieš vykdamas į reidą, jis turi informuoti įgaliojimus jam suteikusį pareigūną, o po reido – pateikti ataskaitą.

Kaip tapti neetatiniu inspektoriumi?

Pirmiausia, reikia kreiptis į LR Aplinkos ministerijos regiono aplinkos apsaugos departamentą ir pateikti motyvuotą prašymą. Antrame etape reikia išlaikyti egzaminą, kurio metu tikrinama, ar kandidatas yra susipažinęs su įstatymais bei kitais svarbiais teisės aktais, pavyzdžiui, aplinkos apsaugos, atliekų, vandens, miškų įstatymais, medžioklės ir žūdišės taisyklėmis. Neetatiniams inspektoriams gali tapti Lietuvos Respublikos piliečiai, sulaukę 18 metų. Jų reputacija aplinkos apsaugos srityje turi būti nepriekaištinga.

Neetatiniai aplinkosaugos darbuotojai įgyja teisę tikrinti asmenų ir pareigūnų dokumentus, surašyti administracines teises pažeidimų protokolus, dalyvauti jų pagrindu iškeltų administracinių bylų nagrinėjimuose. Savanoriai turi teisę konfiskuoti neteisėtai įgytus gamtos išteklius, pažeidimo įrankius ir kitus daiktinius įrodymus.

Žmonės neabejingi gamtai

Įgyvendinant projektą „Tarptautinis bendradarbiavimas valdant Ventos upės baseino gamtos išteklius“ vienas iš šio projekto dalyvių – Latvijos aplinkos, geologijos ir meteorologijos centras – vykdė apklausą apie „Ventos upės zonos residentų informuotumą vandens ūkio tvarkymo klausimais“. Iš viso buvo apklausti 501 Lietuvos ir 505 Latvijos 18-74 metų Ventos upės baseino gyventojai.

Apklauso rezultatai parodė, kad gyventojai aktyviai leidžia laisvalaikį prie vandens telkinių: zve-

Prie Ventos regioninio parko gamtos išsaugojimo gali prisidėti kiekvienas gyventojas

joja, plaukioja valtimis ar tiesiog atsipalaiduoja. Net du trečdaliai apklaustųjų Ventos upės baseino gyventojų Lietuvoje ir Latvijoje per paskutinius 5 metus labai dažnai – daugiau nei 10 kartų per metus – lankėsi prie upių ar ežerų.

Dažnai leidžiant laiką prie vandens, svarbu žinoti, kaip atskirti, kuris vandens telkinys yra užterštas, o kuris – ne. Apklausa parodė, kad Ventos baseino gyventojai pakankamai gerai moka įvertinti vandens kokybę. Pavyzdžiui, jie žino, kad Dumblių žydėjimas ir mažas žuvų skaičius telkinyje rodo, kad vanduo yra užterštas, o mažas geltomųjų lėlių skaičius – priešingai – reiškia, jog vandens kokybė yra gera.

Tyrimas parodė ir tai, kad lietuviai žino, kaip galima gerinti vandens kokybę. Beveik visi apklaustieji įvardijo užterštą teritoriją, sąvar-

tytų, buvusių pesticidų saugyklų tvarkymą, žemės ūkio trąšų naudojimo ribojimus, nuotekų valymo įrenginių įrengimą kaip efektyviausius būdus išsaugoti švarius Ventos upės baseino vandenis.

Ar žmonės yra abejingi aplinkos apsaugos klausimams? Net 44 proc. apklaustųjų lietuvių ir 41 proc. latvių išreiškė norą įsitraukti į veiklą, susijusią su upės, ežero ar pakrantės priežiūra. Didžiausią susidomėjimą tokia veikla Lietuvoje išreiškė Ventos upės baseino gyventojai, tiesiogiai susiduriantys su aplinkosaugos problemomis ir vandens telkiniais.

„Šie skaičiai tik patvirtina, kad gyventojai mėgsta gamtą ir nelieka abejingi, kai jai daroma žala. Kvietiu visus, kuriems rūpi upių, ežerų ir slėnių išsaugojimas, tapti mūsų krašto „reindžeriais“. Net ir netu-

rintys neetatinio aplinkos apsaugos inspektoriaus pažymėjimą gali prisidėti prie Ventos upės baseino gamtos išsaugojimo tiesiog sudrausmindami pažeidėjus, ar pranešdami apie juos inspektoriams“, – teigia R. Dulinskis.

Projektas „Tarptautinis bendradarbiavimas valdant Ventos upės baseino gamtos išteklius“ remiamas pagal Latvijos – Lietuvos bendradarbiavimo per sieną programą, kurio vadovaujantysis partneris iš Latvijos – Kurzės planavimo regiono administracija. Projekte iš viso dalyvauja 8 partneriai, tarp jų – 2 Lietuvos institucijos – Ventos regioninio parko direkcija ir Skuodo rajono savivaldybės administracija. Bendras projekto biudžetas – beveik 1,5 mln. litų. 85 proc. šių lėšų skirta iš Europos regioninės plėtros fondo. Projektą planuojama įgyvendinti iki 2012 m. pabaigos.

Taip pat Ventos
upēs baseino
gyventojams
pateikiama šīame
reģione vykdytos
apklausos
apibendrinimus

Brīvprātīgie palīdz aizsargāt Kurzemes reģiona dabu

Kurzemes reģions stiepjas Latvijas dienvidrietumu daļā. Šis unikālais dabas stūrītis ir pilns iespējamiem ielejām, tēlainu nogāžiem, tīru upiņu un ezeru. Šī krasta dabas un faunas aizsargāšanā var piedalīties ikviens reģiona iedzīvotājs, kļūdamas par sabiedrisko vides inspektoru. Sabiedriskie inspektori piedalās reidos, konstatē pārkāpumus, veic kontrolējošus un audzinājošus pasākumus.

Par brīvprātīgo var kļūt ikviens

„Valsts inspektoriem bieži pietrūkst iespēju nokļūt visās vietās un pamānīt visus pārkāpumus, arī valsts finansējums dabas aizsardzībai nepietiek. Ikvienam, kuram ir interese sekot dabas resursu saglabāšanai un zivju aizsardzībai, ir iespēja kļūt par brīvprātīgo vides inspektoru. Tagad ikviens var palīdzēt aizsargāt dabas skaistumu, bioloģisko daudzveidību un nodrošināt zivju resursu aizsardzību iedzīvotājiem,” saka Kurzemes plānošanas reģiona projektu vadītāja Ligita Laipeniece.

Par Valsts vides dienesta pilnvaroto sabiedrisko vides inspektoru var kļūt ikviens, kurš piedalās apmācības un sekmīgi nokārto pārbaudījumus. Sabiedriskie vides inspektori var iegūt apliecību, kas ļauj sastādīt administratīvā pārkāpuma protokolu, kā arī dod viņiem iespēju ne vien sniegt informāciju par pārkāpumiem, bet arī piedalīties reidos, konstatēt pārkāpumus, izņemot nelegālus makšķerēšanas vai zvejas rīkus, kā arī informēt un izglotot sabiedrību par esošajiem makšķerēšanas un zvejas noteikumiem. Piemēram, zvejnieki un makšķernieki ir ieinteresēti, lai viņiem būtu pieejami zivju resursi, tāpēc, ja viņi kļūst par

sabiedriskajiem inspektoriem, viņi var palīdzēt cīnīties arī maluzvejniecību un nelegālo makšķerēšanu.

Kustība radusies Ziemeļamerikā

Tadās arvalstīs kā ASV un Kanādā dabu aizsargājošus brīvprātīgos sauc par reindžeriem. Šī kustība plaši izplatījusies un kļuva par efektīvu līdzekli cīņā ar piesārņojumu un malumedniekiem. Reindžeru kustībai ir dziļas tradīcijas Kanādā, taču tā ir izplatījusies arī Eiropā. Reindžeri darbojas brīvprātīgi un veic vides inspektoru pienākumus.

L. Laipeniece uzsver, ka Latvijā tādi Valsts vides dienesta pilnvarotie sabiedriskie vides inspektori paši veic reidus, kuru laikā pārbauda, vai cilvēki ievēro vides aizsardzības likumus. Sabiedriskais vides inspektors, kurš fiksē pārkāpumus, vai nu par to paziņo valsts inspektoriem, kuriem ir tiesības sodīt pārkāpēju, vai, ja viņam ir tiesības sastādīt administratīvā pārkāpuma protokolu, pats konfiscē nelegālos zvejas rīkus un sastāda protokolu.

Kā kļūt par sabiedrisko inspektoru?

Vispirms kandidātam ir jāpiedalās vismaz divu dienu apmācībā. Otrajā posmā ir jānokārto eksāmens, kura laikā tiek pārbaudīts, vai kandidāts ir iepazinies ar likumiem un citiem normatīvajiem aktiem, kas nosaka zvejas un makšķerēšanas kārtību. Par sabiedriskajiem vides inspektoriem var kļūt pilsoņi, kuri sasnieguši 18 gadu vecumu. Viņu reputācijai vides aizsardzības nozarē jābūt nevainojamai.

Sabiedriskie vides inspektori iegūst tiesības pārbaudīt personu dokumentus, sastādīt administratīvā pārkāpumu protokolus, piedalīties uz to pa-

mata ierosināto administratīvo lietu izskatīšanas sanāksmēs. Viņiem ir tiesības konfiscēt nelikumīgi iegūtos dabas resursus, nelegālos zvejas rīkus un citus lietoties pierādījumus.

Cilvēkiem daba nav vienaldzīga

Istenojot projektu „Pārrobežu sadarbība Ventas upes baseina dabas vērtību aizsardzībā” viens no šī projekta dalībniekiem – Latvijas vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs – veica aptauju „Ventas upes apkārtnes iedzīvotāju informētība par ūdens apsaimniekošanas jautājumiem”. Kopumā tika izjautāti 501 Lietuvas un 505 Latvijas Ventas upes baseina iedzīvotāji vecumā no 18 līdz 74 gadiem.

Aptaujas rezultāti parādīja, ka iedzīvotāji brīvo laiku pavada aktīvi pie ūdenskrātuvēm: zvejo, kuģo vai vienkārši atpūšas. Pat divas trešdaļas aptaujāto Ventas upes baseina iedzīvotāju Lietuvā un Latvijā pēdējo 5 gadu laikā ļoti bieži – vairāk nekā 10 reizi gadā – apmeklēja upes un ezerus.

Bieži pavadot laiku pie ūdens, ir svarīgi zināt, kā atšķirt, kura ūdenskrātuve ir piesārņota, bet kura – nē. Aptauja parādīja, ka Ventas baseina iedzīvotāji pietiekami labi prot novērtēt ūdens kvalitāti. Piemēram, viņi zina, ka alģu ziedēšana un mazs zivju skaits ūdenskrātuvē liecina par to, ka ūdens ir piesārņots, turpretī mazs dzelteno ūdensrožu skaits – ka ūdens kvalitāte ir laba.

Pētījums parādīja arī to, ka lietuvieši zina, ka iespējams uzlabot ūdens kvalitāti. Gandrīz visi aptaujās dalībnieki minēja piesārņoto teritoriju, izģāztuvju, bijušo pesticīdu krātuvju sakārtošanu, lauksaimniecības mēslu ūdenī.

tošanas ierobežojumus, notekūdeņu attīrīšanas iekārtu atjaunošanu un ierīkošanu kā Ventas upes baseina ūdeņu efektīvākos aizsardzības veidus.

Vai cilvēki ir vienaldzīgi vides aizsardzības jautājumos? Pat 44 % aptaujāto lietuviešu un 41 % latviešu bija ieinteresēti iesaistīties ar upes, ezera un krastmalas uzraudzību saistītos pasākumos. Plašu atbalstu šādiem pasākumiem izteica tie Ventas upes baseina iedzīvotāji, kuri tieši saskaras ar vides aizsardzības problēmām, kā arī cilvēki, kuri bieži pavada laiku pie ūdenskrātuvēm.

„Šādi aptaujas dati tikai apstiprina, ka iedzīvotājiem patīk daba, un viņi nav vienaldzīgi pret tai nodarīto ļaunumu. Aicināsim visus, kuriem rūp upju, ezeru un ieleju aizsardzība, kļūt par mūsu krasta „reindžeriem”. Pat bez sabiedriskā vides inspektora apliecības viņi var piedalīties Ventas upes baseina dabas aizsardzībā, vienkārši saucot pie atbildības pārkāpējus vai paziņojot par tiem valsts inspektoriem,” saka R. Dulinskis.

Latvijas – Lietuvas pārrobežu sadarbības programmas atbalstītā projekta „Pārrobežu sadarbība Ventas upes baseina apgabala dabas vērtību apsaimniekošanā” vadītājs partneris no Latvijas ir Kurzemes plānošanas reģiona administrācija, kā arī Durbes, Kuldīgas un Saldus pašvaldības, Latvijas vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs un biedrība „Iepējās ezeri”. Savukārt Lietuvas partneri ir Skodas rajona pašvaldības administrācija, Ventas reģionālais parks. Projekta kopējais budžets ir gandrīz 300 000 latu un to plānots īstenot līdz 2012. gada beigām.

Per paskutinį pusmetį Ventos regioninio parko direkcija atliko 9 reidus, kurių metų Ventos upės baseino vandens telkiniuose:

- Grubių žūklės pažeidimų neužfiksavome (žvejybos elektra, tinklais ar kitom neleistinom priemonėm ar būdais);
- Nuolat vykdėm žvejų šviečiamąjį darbą (apie žuvų išteklių apsaugą, žvejų kultūros ugdymą ir kt.

Live Venta Ilgalaikis projekto poveikis

- Parengtas Ventos upės baseino tarpvalstybinis tvarkymo planas pateikia tolimesnes veiklų kryptis ties kuriomis turėtų būti toliau vystomas pradėtas darbas ateityje tarp abiejų valstybių;
- Per 5 metus turėtų būti įrengtas “Kalupio gamtos (vandens) pėsčiųjų takas (lėšos planuojamos gauti iš ES fondų – apie 150 000 EUR);
- Sutvarkytas Kalupio upelis ir jo pakrantės leis sumažinti potvynių lygį bei dydį, pakrantės taps praeinamesnės ir estetiškai patrauklesnės miestelio gyventojams.
- Įsigyta įranga (valtis, 2 žiūronai ir 3 komplektai rūbų inspektoriams) žymiai pagerins inspektorių darbą vykdant žvejų bei gamtos išteklių apsaugos kontrolę.

Ačiū